

DIGITĀLO AKCĪZES MARKU IEVIEŠANAS IZVĒRTĒJUMS

Lai izvērtētu digitālo marku ieviešanas iespējas, bija nepieciešams:

Izvērtēt administratīvā sloga mazināšanas iespējas esošajā akcīzes marku apritē

Izvērtēt nozaru piedāvātos risinājumus:

- akcīzes marku atsaistīšana no vērtspapīru statusa
- digitālo marku ieviešana, izmantojot esošo Tabakas izstrādājumu izsekojamības sistēmu (Track&Trace)

Apzināt citu valstu pieredzi digitālo marku ieviešanas jomā:

- Lietuvas
- Ukrainas

Izvērtēt, vai digitālās markas ir ieviešamas kā:

- pilnībā elektronisks (digitāls) marķējums
- elektronisks (digitāls) marķējums uz esošās akcīzes markas

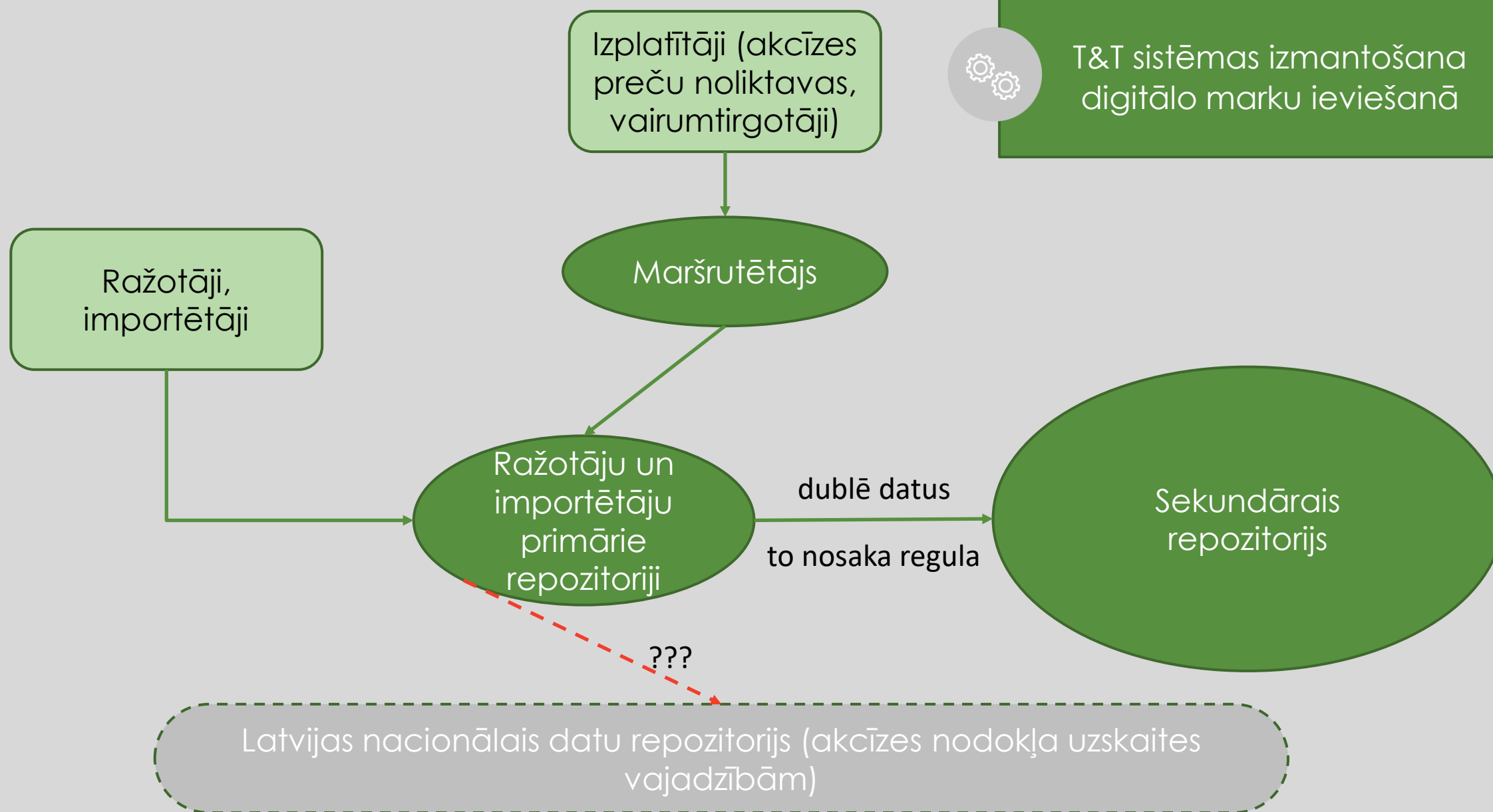
T&T sistēmas izmantošana digitālo marku ieviešanā

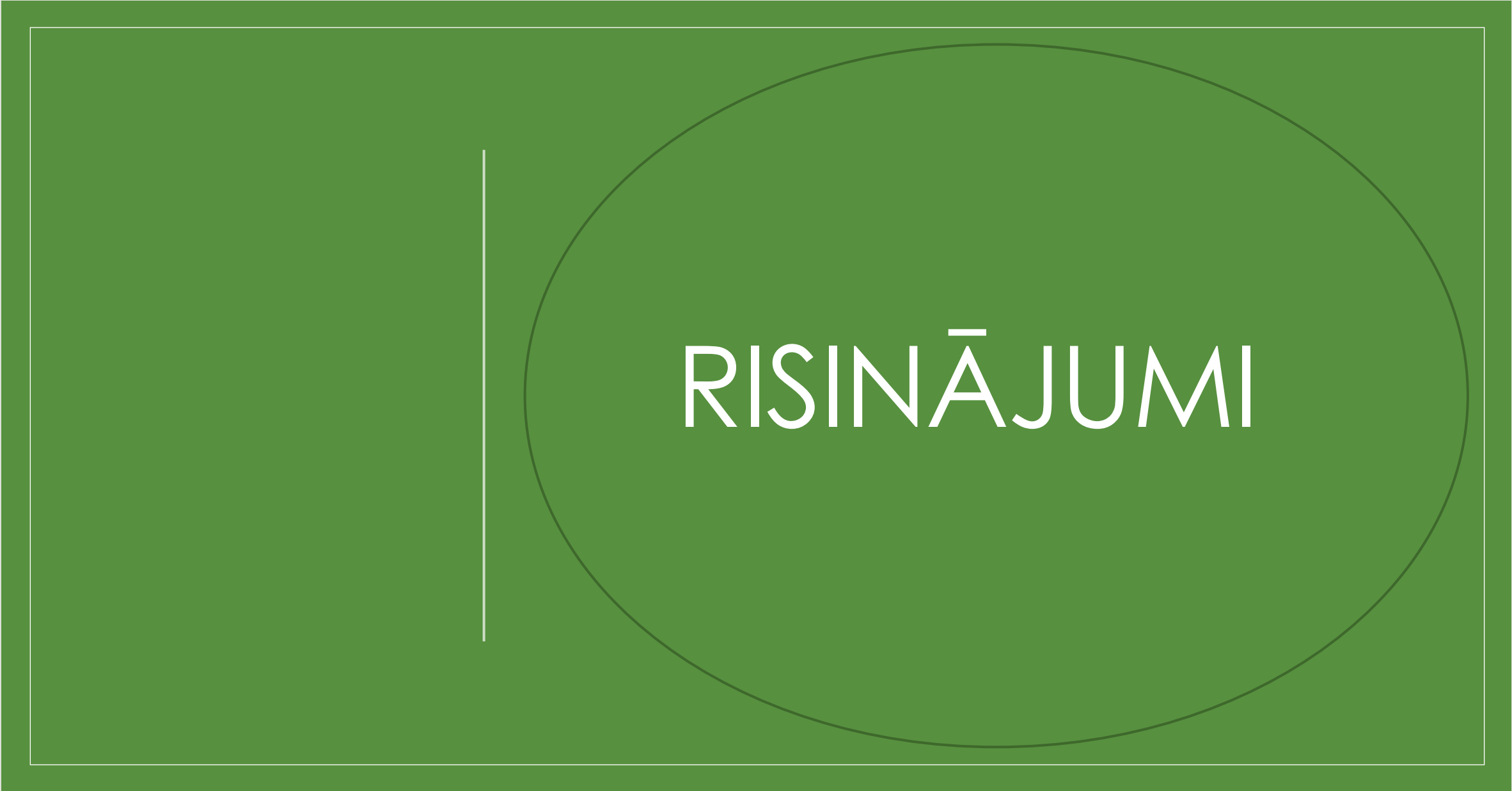

- T&T nesatur informāciju par cigarešu maksimālo mazumtirdzniecības cenu, bez kā nav iespējams aprēķināt akcīzes nodokli
- Pieņemot, ka UI var kalpot arī kā digitāla nodokļa marka, nodokļa aprēķina un uzskaites vajadzībām būtu jāveido jauna sistēma
- Nozares piedāvātie risinājumi paredz veidot Latvijas Nacionālo akcīzes produktu repozitoriju, kurā tiktu dublēta visa informācija no ražotāju un importētāju primārajiem repozitorijiem, kā arī paredz, ka informācija par akcīzes nodokļa maksāšanu un deklarēšanu arī no ražotājiem un importētājiem nonāk Akcīzes nodokļa administrēšanas sistēmā
- Regula 2018/574 par tehniskajiem standartiem attiecībā uz T&T izveidi un darbību paredz, ka visu primāro repozitoriju kopijas tiek dublētas uz sekundāro repozitoriju

T&T sistēmas izmantošana
digitālo marku ieviešanā

The image features a solid green background. A thin white vertical line is positioned on the left side, extending from the middle to the bottom. A large, thin white oval is centered on the right side of the image. Inside this oval, the word "RISINĀJUMI" is written in a white, uppercase, sans-serif font.

RISINĀJUMI

Paliek esošā kārtība, bet samazināts administratīvais slogs

1

- Spēkā paliek esošo akcīzes marku veidi

2

- Akcīzes marka turpina pildīt drošības elementa funkciju

3

- Nodrošinājums visām marķējamām akcīzes precēm (arī neharmonizētām)
- Daļēja pārskatu par akcīzes marku apriti datu aizpildīšanas automatizācija

4

- Spēkā paliek esošā kārtība par akcīzes marku atdošanu, iznīcināšanu, pārstrādi, marķēto preču izvešanu un samaksātā akcīzes nodokļa atmaksu

Akcīzes markai nav fiskālas vērtības

1

- Spēkā paliek esošo akcīzes marku veidi

2

- Pasūtot akcīzes markas, tās vairs netiks piesaistītas konkrētai akcīzes nodokļa vērtībai (piemēram, konkrētam tilpumam, stiprumam, svaram utml.). Pirms akcīzes marku saņemšanas, būs jāsamaksā akcīzes marku iegādes vērtība. Šajā gadījumā akcīzes nodokļa nodrošinājums tiek rēķināts tikai par akcīzes precī

3

- Par zudušām akcīzes nodokļa markām komersantam būtu jāmaksā akcīzes nodoklis likumā noteiktajā apmērā, atbilstoši akcīzes preču veidam

4

- Komersantiem būtu jāprognozē akcīzes marku daudzumus un jāpasūta tās VID ar noteiktu regularitāti
- Jāparedz samērīgs ierobežojums pasūtāmo marku apjomam, lai izvairītos no lieliem akcīzes marku uzkrājumiem
- Komersantam būtu jāsniedz akcīzes nodokļa deklarācija un akcīzes preču un akcīzes marku aprites apvienots pārskats

Pilnībā digitāla akcīzes marka

1

➤ Digitāla akcīzes marka ir marķējums, kas:

- satur unikālu identifikatoru cilvēklasāmā un mašīnlasāmā formā
- tiek drukāts tieši uz marķējamās akcīzes preces iepakojuma (piemēram, cigarešu paciņas, alkoholiskā dzēriena pudeles, e-šķidruma vai tabakas aizstājējprodukta mazākā iepakojuma vienības)
- ir saistīts ar datubāzi, kurā glabājas visa informācija par digitālo kodu tā apriti un akcīzes nodokļa nomaksu

3

➤ Cigarešu maksimālā mazumtirdzniecības cena (turpmāk – MMC) ir jānorāda (jādrukā) tikai uz cigarešu iepakojuma vienības

4

➤ Nepieciešams izveidot jaunu sistēmu – e-marku aprites sistēmu, kurā tiktu reģistrētas visas darbības ar digitāliem kodiem, sākot no digitālā koda pasūtīšanas līdz, piemēram, mazumtirdzniecībai vai pat pārdošanai mazumtirdzniecībā, lai digitālie kodi būtu izsekojami reāllaikā

Pilnībā digitāla akcīzes marka

1

- Digitālos kodus komersanti varētu pasūtīt e-marku aprites sistēmā. Kopējā līmeņa kodus (kastēm, paletēm u.t.t.), kuriem jāsaturs informācija par visiem kopējā līmeņa iepakojumā ietilpstošajiem digitāliem kodiem, pēc noteiktiem kritērijiem komersanti varētu veidot paši

2

- Vērtējot šī risinājuma ieviešanu, būs jāizšķiras, vai digitālam kodam noteikt fiskālu vērtību vai nē

3

- Sistēmā reģistrēto informāciju par veiktajām darbībām (digitālo kodu saņemšana, piemērošana, produktu ar digitāliem kodiem nosūtīšana, produktu ar digitāliem kodiem saņemšana u.t.t.), iespējams varētu izmantot citu dokumentu vai to daļu izveidei (piemēram, patēriņam nodoto preču akcīzes nodokļa aprēķinam, digitālo marku pārskatam, preču piegādes dokumentiem)

4

Pilnībā digitāla akcīzes marka

1

- Mobilā aplikācija patērētājiem, kurā, noskenējot kodu, būtu pieejama noteikta daļa informācijas par produktu (tādā apjomā, lai patērētāji varētu pārliecināties, ka produkts ir legāls)

2

- Digitāliem kodiem būtu jāparedz “derīguma termiņš”, kādā laikā tie ir jāaktivizē sistēmā. Pēc šī termiņa beigām digitālie kodi tiktu automātiski deaktivizēti

3

- Ja digitālie kodi tiktu izdoti bez fiskālas vērtības, tiem būtu jāparedz pasūtīšanas apjoma ierobežojums

4

Pilnībā digitāla akcīzes marka

1

Šāda risinājuma izveidei nepieciešams:

2

3

4

- ✓ Pilnībā no jauna izstrādāta e-marku aprites sistēma
- ✓ Izstrādāta mobilā aplikācija patērētājiem
- ✓ Specifiskas iekārtas kodu uzdrukāšanai, iekārtas, kas nodrošina uzdrukātā koda lasāmības pārbaudi, iespējams, arī citas papildu prasības kodu piemērošanas un verificēšanas procesa uzraudzībai visiem komersantiem, kas veiks akcīzes preču marķēšanu
- ✓ Specifiskas ierīces digitāla koda nolasīšanai un programmatūra ikvienam komersantam, kas iesaistīts marķētu akcīzes preču aprītē

Akcīzes marka ar digitālu kodu

1

- Spēkā paliek esošo akcīzes marku veidi
- Akcīzes markas turpina pildīt drošības elementa funkciju tabakas izstrādājumiem

2

- Uz akcīzes markas papildus ir uzdrukāts digitāls kods, kas saistīts ar datu bāzi, kurā tiek reģistrēta un uzglabāta informācija par digitālo kodu, tā apriti un akcīzes nodokļa nomaksu
- Nepieciešams izveidot jaunu sistēmu – e-marku aprites sistēmu, kurā tiktu reģistrētas visas darbības ar digitāliem kodiem, sākot no digitālā koda pasūtīšanas līdz, piemēram, mazumtirdzniecībai vai pat pārdošanai mazumtirdzniecībā, lai digitālie kodi būtu izsekojami reāllaikā

3

4

- Akcīzes markas ar digitālo kodu būtu iespējams pasūtīt e-marku aprites sistēmā, akcīzes marku ražotājs varētu nodrošināt akcīzes marku ar digitālo kodu izsniegšanu, tostarp, piegādi Latvijā akcīzes marku ar digitālo kodu pasūtītājiem

Risinājumi

Akcīzes marka ar digitālu kodu

1

- Vērtējot šī risinājuma ieviešanu, būs jāizšķiras, vai digitālam kodam noteikt fiskālu vērtību vai nē

2

- Sistēmā reģistrēto informāciju par veiktajām darbībām (digitālo kodu saņemšana, piemērošana, produktu ar digitāliem kodiem nosūtīšana, produktu ar digitāliem kodiem saņemšana u.t.t.), iespējams varētu izmantot citu dokumentu vai to daļu izveidei (piemēram, patēriņam nodoto preču akcīzes nodokļa aprēķinam, digitālo marku pārskatam, preču piegādes dokumentiem)

3

- Mobilās aplikācijas izveide:

- ✓ jā, ja tam ir līdzekļi
- ✓ alternatīva - patērētājs, VID tīmekļvietnē ievadot digitālā koda numuru (cilvēklasāmo formu), var saņemt līdzīgu informāciju, kā tas ir šobrīd, ievadot akcīzes markas sēriju un numuru

4

Akcīzes marka ar digitālu kodu

1

- Ja akcīzes markas ar digitālu kodu tiek izsniegtas bez fiskālas vērtības, jāparedz pasūtīšanas apjoma ierobežojums

2

- Ja akcīzes markas ar digitālu kodu tiek izsniegtas bez fiskālas vērtības, par zudušajām akcīzes markām ar digitālo kodu būtu jāparedz samaksas pienākums likumā noteiktā apmērā, atbilstoši akcīzes preču veidam

3

- Akcīzes markas ar digitālu marķējumu (bojātas, nederīgas u.t.t.) atdod marku ražotājam. VID e-marku aprites sistēmā ir pieejama informācija par atdotajām akcīzes markām

4

Akcīzes marka ar digitālu kodu

1

Šāda risinājuma izveidei nepieciešams:

- ✓ Pilnībā no jauna izstrādāta e-marku aprites sistēma
- ✓ Specifiskas ierīces digitāla koda nolasīšanai un programmatūra ikvienam komersantam, kas iesaistīts marķētu akcīzes preču apritē

3

Ja līdzekļi atļauj, arī izstrādāta mobilā aplikācija patērētājiem

4

Secinājumi

Ir identificēti četri reāli attīstības scenāriji

Katram risinājumam ir atšķirīgs izmaksu un ieguvumu līmenis

Lēmuma pieņemšanai, kuru no risinājumiem attīstīt, nepieciešams stratēģisks skatījums

Būsim pateicīgi, ja savu viedokli un ieteikumus par prezentācijā apskatītajiem četriem attīstības scenārijiem iesūtīsiet uz e-pastu APAD.lietvediba@vid.gov.lv līdz šī gada 20. aprīlim!

Jūsu skatījums mums ir ļoti vērtīgs turpmāko lēmumu pieņemšanā!